

Hornborgasjön 26–29 mars 2020 med Ola Bondesson

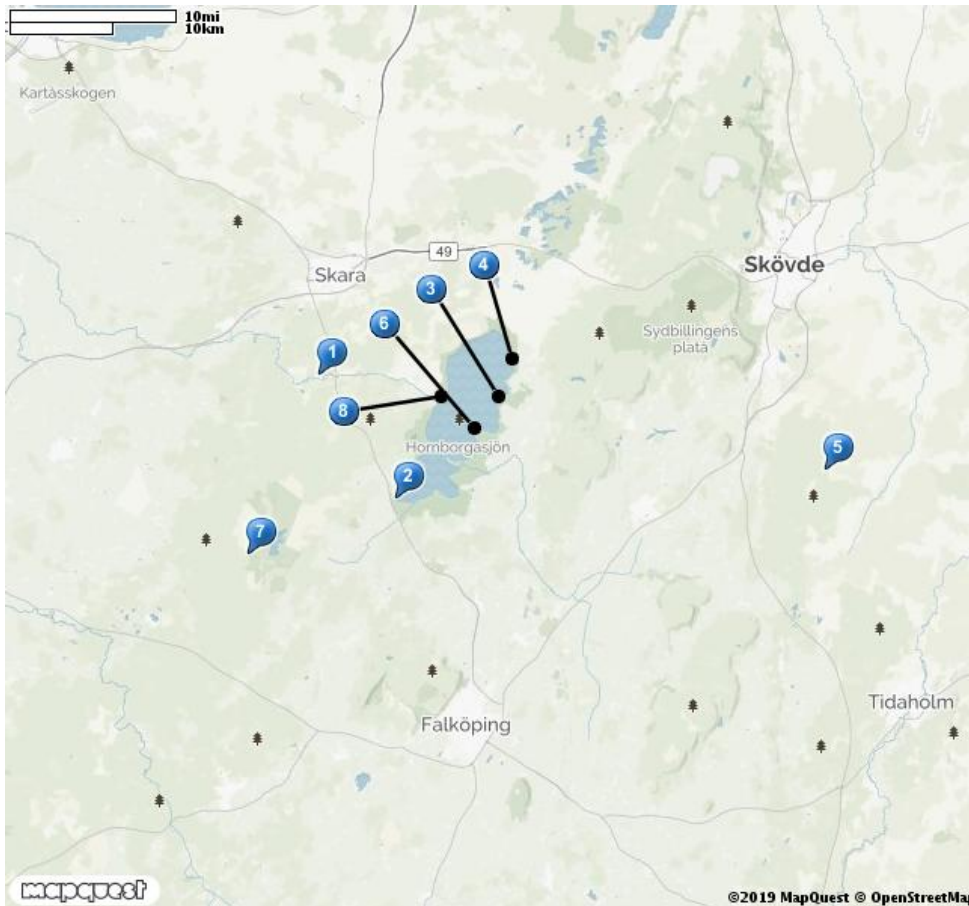

Tranor. Foto: Christian Ljunggren

Varmt välkommen på AviFaunas resa till Hornborgasjön!

Hornborgasjön är en av Sveriges mest kända fågellokaler och om det är någon lokal som ska besökas på våren så är det den. I slutet av mars är det mitt i trantider och vi kommer på nära håll kunna studera de tusentals tranor som då rastar här innan de flyger vidare till sina häckplatser. Även om de allra flesta nog tänker på tranor när de hör Hornborgasjön så finns det mycket mer att upptäcka i sjön och i området runtomkring. Alla Europas gäss, änder och doppingar kan till exempel ses här.

Vi tar också del av kulturen i området och besöker till exempel Löfwings ateljé för att äta en god lunch och titta på naturmålarens utställning. Kyrkor och kloster från medeltiden tillsammans med god mat gör denna resa till härlig upplevelse av både natur, kultur och gastronomi.

1. Herrtorps Qvarn
2. Trandansen
3. Fågeludden
4. Fäholmen
5. Skövde skjutfält
6. Ytterberg
7. Bastöna
8. Hornborgajöns utlopp

Gråhakedopping. Foto: Erik Hirschfeld

DAG-TILL-DAG PROGRAM

26 mars. Resan startar på Skövde C under eftermiddagen, senast kl. 14.00. Vi tar oss till vårt logi Herrtorps Qvarn nära Hornborgasjön där vi installerar oss och sedan har en gemensam samling för presentation och information. Efter middag åker vi till Trandansen för att vara med när tranorna flyger in till sin övernattningsplats på kvällen ute i sjön. Det är också då man räknar antalet rastande tranor och på morgonen vet vi hur många tranor vi fick se. Vid vårt besök 2019 slog man alla tiders rekord med 27 300 tranor. En alldeles speciell upplevelse!

27 mars. Tidig avresa före soluppgången för att åka till Trandansen där vi ser tranornas uppflog till den utlagda maten vid Trandansen. Det är en magisk upplevelse att se de tusentals tranorna som sträcker in i soluppgången. Vi åker tillbaks till Qvarnen för frukost. Dagen spenderas i området i och kring Hornborgasjön och här bör vi få se arter som sångsvan, skäggdopping, stjärtand, brunand, vigg, sothöna, havsörn och fiskgjuse. Förhoppningsvis har också gråhakedopping anlänt. Om vädret tillåter kommer vi få en föreläsning om ringmärkning. Vi kommer att besöka Fågeludden och Fäholmen för skådning. På eftermiddagen besöker vi också Varnhems klosterkyrka och tittar på de nya utgrävningar som gjorts i området. I själva kyrkan ligger flera av Folkungaättens kungar begravda, till exempel Birger Jarl. Lunch äter vi på Café Doppingen vid Fågeludden där vi också besöker Naturum. Middag på kvällen på Qvarnen.

28 mars. Före frukost skådar vi kring Herrtorps Qvarn. Här finns häckande forsärla och flera av våra vanliga arter som vi kan lyssna på. Efter frukost åker vi till Ytterberg vid Hornborgasjön för mer skådning. På Löfwings äter vi en god lunch och tittar på utställningen. Eftermiddagen ägnas åt besök vid Bastöna hembygdsgård, en välbevarad gård från 1800-talet belägen mitt ute i barrskogen, samt fågelskådning vid Udskovet, där Hornborgasjöns avlopp Flian rinner ut. Middag på Qvarnen.

29 mars. Tidig avresa före soluppgången till Skövde skjutfält för att uppleva spelande orttuppar och sjungande trädlärkor. Frukost på Qvarnen och därefter checkar vi ut och skådar vid Udskovet eller Trandansen. Resan avslutas före lunch på Skövde C.

Varnhems klosterkyrka. Foto: Ola Bondesson

Resans pris: 8 900 kr

AviFauna förbehåller sig rätten att, p g a exempelvis valutaförändringar, oförutsedda ökade kostnader för landarrangemanget såsom bränsletillägg och nyligen införda skatter, höja resans pris med 8 % till då slutbetalning skall föreläggas. Vi eftersträvar verkligen att INTE behöva göra det och i praktiken inträffar det sällan. Observera också att vissa smärre justeringar kan behöva ske med start- och sluttid för resan, även om vi eftersträvar att inte ändra detta heller. Se också under rubriken flygresor till landet.

Vad ingår i priset

- logi i dubbelrum på Herrtorps Qvarn
- helpension
- alla transporter mellan start- och slutpunkt på resan
- de i resan ingående måltiderna
- reseledning från AviFauna
- artlista
- reserapport från resan

Vad ingår inte i priset

- personliga utgifter såsom klädvätt, telefon och alkoholhaltiga drycker
- matersättning eller andra utgifter om deltagaren inte väljer att delta i gruppens program
- utgifter orsakade av förseningar till anslutningspunkten
- reseförsäkring och/eller avbeställningsskydd

Reseförsäkring

Observera att du är skyldig att ha en reseförsäkring. Du kan förmodligen teckna en reseförsäkring via din hemförsäkring. Kontrollera att du verkligen får fullgott reseskydd, inklusive sjuk- och hemtransport vid allvarlig sjukdom eller olycka samt vidaretransport om du skulle missa flyget eller någon anslutning på resan. Om du har reseförsäkring på ditt kreditkort som du betalar med, kontrollera vad som ingår.

Om du har en diagnosticerad sjukdom kan det innebära begränsningar för vad reseförsäkringen täcker. Kontrollera detta med ditt försäkringsbolag.

Som ett alternativ till att teckna reseförsäkring via hemförsäkringen kan man också köpa separata reseförsäkringar, sök på nätet efter företag som erbjuder det.

Hälsa och vaccination

Det kan vara god idé att medföra lite egna sjukvårdsartiklar som preparat mot diarréer, t.ex. Dimor, som kan köpas receptfritt på apotek och stoppar okomplicerad diarré. Kom också ihåg att packa med handsprit. Handsprit säljs hos de flesta apotek och apoteksombud. Mindre förpackningar får också lättare plats i en jackficka. Plåster och cerat för torra läppar kan också vara klokt att packa med.

Allmänt upplägg

Vi bor på nära Hornborgasjön under hela resan. Vi äter frukost innan vi beger oss ut i naturen. Det blir ett par tidiga morgnar när vi skall se tranornas uppflog vid Trandansen. Vi färdas i minibuss som framförs av reseledaren. Tempot är lugnt på resan med gott om tid att studera fåglarna på de lokaler vi besöker. Vi gör inga ansträngande promenader. Längsta promenaden blir cirka en kilometer men mycket skådning sker också alldeles intill minibussen. I och med några tidiga morgnar blir det några ganska långa skådardagar. Luncherna äter vi på olika lokaler nära där vi skådar.

Huvudmålet äts på vårt logi efter avslutad skådning och sedan vi hunnit ett besök på hotellet för dusch. Artgenomgångar, då vi sammanfattar vad vi sett under dagen, hålls i samband med huvudmålet. Då går vi också igenom morgondagens aktiviteter och vilka fåglar det finns anledning att vara speciellt uppmärksam på.

Om du har någon allergi eller inte äter viss mat måste du säga till om det senast vid slutbetalning då det i vissa länder kan vara svårt att ordna på plats.

Logistandard

Vi bor på Herrtorps Qvarn vid ån Flían, nära Hornborgasjön. Ett omtyckt logi med goda middagar. Det finns faciliteter på varje rum.

Förutom fåglar...

kommer vi att se ett härligt, mjukt och varierat landskap. Västergötland har mycket att erbjuda naturnjutaren och vi kommer att ta möjligheten till detta. En del av upplevelsen är det rika kulturarv som finns bevarat här. Vi kommer att besöka flera kända och mindre kända turistmål under vår resa. Vi kryddar också detta med lite nutidshistoria och konst.

Utrustning

Reseledaren har en tubkikare men det rekommenderas att ta med egen om du vill kunna avnjuta fåglar och däggdjur i lugn och ro. Handkikare är naturligtvis ett måste för alla!

Ytterligare några pinaler som resenären kan utrusta sig med: ficklampa, mugg, dagtursryggsäck eller fältväska (så vi inte lämnar värdesaker i bilarna), kniv, konserv- och flasköppnare, egen rulle toapapper, några tomma plastpåsar, väckarklocka om du inte har väckningsfunktion i din telefon, lås till resväskan (köp gärna AviFaunas bagagelås hos Naturbokhandeln!), öronproppar och våtservetter.

Klädsel

Slutet av mars kan bjuda på både sol och regn. Temperaturen går sällan över 10 grader så varma kläder rekommenderas.

Om du letar kläder, besök gärna vår samarbetspartner Pinewood på www.pinewood.eu

---

Fotografering

Den som vill satsa mer ambitiöst på fotografering bör vara beredd på att avsätta särskild tid för det och gå på egen hand en del (även om det innebär att man inte ser riktigt lika mycket fågel). Om man går på egen hand måste man vara mycket uppmärksam på samlingstider och var resten av gruppen rör sig så man inte försenar avfärd eller skrämmer fåglar som resten av gruppen smyger på.

Möjligheterna att fotografera fåglar är i **Hornborgasjön medelgoda till goda**. Vyerna och landskapet är givetvis lättfotograferat och vi kommer att erbjudas många möjligheter till fina miljöbilder. Är du fotointresserad se då till att ha med dig ordentligt med minneskort hemifrån.

Personliga utgifter

Det är helpension på resan. Måltidsdryck i form av vatten ingår alltid i middagarna. Vill ni njuta av starkare drycker bör ni budgetera för detta. Lägg därtill utgifter för eget bruk, typ souvenirer.

Litteratur

Fåglar De fälthandböckerna som gäller är *Fågelguiden* av Lars Svensson m.fl. (senaste upplagan är från 2015) eller Lars Jonssons *Fåglar i Europa, Nordafrika och Mellanöstern*. Fälthandboken *Fågelguiden* finns ju nu som app till din mobiltelefon. Den kan starkt rekommenderas då du alltid har den till hands med de senaste uppdateringarna och fågelsång.

Däggdjur och övriga djur Vad gäller däggdjursfaunan är den bästa boken *Mammals of Europe, North Africa and The Middle East* (Aulagnier m.fl. 2008).

Lämpligen vänder du dig till BirdLife Sveriges egen butik Naturbokhandeln när du köper fågelböcker inför resan. Förutom att de har ett enastående utbud och kunniga försäljare gynnar du fågelskyddet för varje inköp du gör där. Tel 0485–444 40, www.naturbokhandeln.se.

Artlista i samarbete med iGoTerra

AviFauna har ingått ett långsiktigt samarbete med iGoTerra som ett led i vårt arbete för att underlätta antecknandet av arter för våra resedeltagare.

iGoTerra är en website med tillhörande mobilappar som hjälper dig att hålla ordning på alla dina observationer, listor och foton över alla levande arter i alla världens länder. Om du som resedeltagare redan är standard- eller premiummedlem i iGoTerra kan du dra nytta av att personlig information, som vilka arter du sett tidigare, inkluderas i krysslistorna, samt att du enkelt kan kopiera resans observationer till ditt eget konto på iGoTerra när resan är klar. Maila gp@avifauna.se och be oss att lägga in dig för resan. Besök gärna iGoTerras hemsida www.igoterra.com och läs mer om deras listfunktion och deras appar.

Du kommer få en dag-till-dagkrysslista över de växter vi kan förvänta oss se under resan någon månad före avresa. Det kan vara klokt att förbereda sig genom att läsa på artkännetecknen i förväg. Krysslistan använder vi på kvällsgenomgångarna när vi bokför vad vi sett under dagen, så ta med

den på resan. Men givetvis kommer vi också att gemensamt diskutera fältbestämning och artkaraktärer på platsen allt eftersom vi skådar oss igenom Ölands flora.

Kom ihåg att ta med dag-till-dagkrysslista på resan. Har du problem med att skriva ut listan, kontakta i så fall AviFauna, admin@avifauna.se.

Övrigt

På våra resor försöker vi alltid att ge så mycket guidning och hjälp kring fågelliv och annat som olika deltagare kan behöva. Förkunskaper och intresse skiftar dock en hel del och det är inte alltid lätt att avgöra hur mycket vägledning den enskilde deltagaren önskar. Tänk på att du alltid kan fråga om det är något just du tycker är oklart eller vill diskutera närmare under resans gång! Det kan ske i grupp eller mellan fyra ögon med reseledaren. Du är också välkommen att ta kontakt med reseledaren före avresan och diskutera dina behov.

Anmälningssblanketten

Det är mycket viktigt att ditt namn är stavat exakt som i ditt pass på anmälningssblanketten. Anmälningssblanketten fylls i på hemsidan i samband med bokning av resan. Du som bokar resan per telefon, post eller e-post har fått en anmälningssblankett i pappersform. Denna ska givetvis returneras omgående till AviFauna. Använd det bifogade kuvertet du tidigare fått. AviFauna kan inte boka hotell för dig så länge vi inte har tillgång till uppgifterna på anmälningssblanketten.

Slutbetalning

skall vara AviFauna (bg. 5019-0453) till handa senast 61 dagar före avresa. Du kommer att få en påminnelse per e-post.

Om AviFauna Naturresor

AviFauna Naturresor har funnits sedan 1985 och har i över 30 år möjliggjort för tusentals naturintresserade att resa till intressanta resmål. Vi skiljer oss från andra naturresebyråer på flera sätt. Dels genom att vi ägs av BirdLife Sverige (f d Sveriges Ornitologiska Förening). Därför går allt vårt eventuella överskott tillbaka till fågelskydd. Vi har också en egen fågelskyddsfond som du kan läsa mer om på hemsidan och i katalogen. Vi reser i små grupper där alla deltagare blir sedda och vi lägger stor vikt vid kunniga, sociala och pedagogiska reseledare. Vi är medlemmar av Resebyråföreningen och följer deras rekommendationer fullt ut. Vi har ställt bankgaranti för vår verksamhet hos Kammarkollegiet, vilket innebär att ingen av våra resenärer blir strandade om något skulle gå fel, det finns pengar att bekosta hemresor vid oförutsedda händelser. Dessutom är vi och vår personal försäkrade med en professionell resebyråförsäkring. Vi lägger stor vikt vid att våra samarbetspartners arbetar så ekologiskt som möjligt och följer lagstiftningen i de länder de opererar.

Kontakt med AviFauna

Reseledaren Ola Bondesson når du på telefon 070–628 48 76 eller 0470–76 86 29 och e-post ob@avifaunanaturresor.se. Observera att våra reseledare kan vara ute och resa, så ibland kan det dröja med svar. Är det akut, kontakta kansliet (nedan).

Vårt kansli kontaktar du på 0485–444 40 eller e-post admin@avifauna.se . Hit kan du vända dig om frågor kring praktiska saker som betalning och bokningsläge, som inte har med fågelfaunan på resmålet att göra.